

۱۸۶۰۹/ت ۳۵۰۷۷ هـ

شماره

تایخ ۱۳۸۵/۲/۲۶

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیأت وزیران

بسمه تعالی

وزارت بازرگانی

هیئت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۸۵/۲/۲۰ بنا به پیشنهاد شماره ۱/۱۷۹۷ مورخ ۱۳۸۵/۱/۲۲ وزارت بازرگانی و در اجرای ماده (۲) آیین نامه چگونگی تنظیم و انعقاد توافقات بین المللی - مصوب ۱۳۷۱ - تصویب نمود:

وزارت بازرگانی مجاز است نسبت به امضای موقت موافقتنامه تجارت ترجیحی بین کشورهای عضو دی - ۸ در چهارچوب متن پیوست که تأیید شده به مهر دفتر هیئت دولت است، اقدام و مراحل قانونی را تا تصویب نهایی پیگیری کند.

پرویز داودی

معاون اول رئیس جمهور

رونوشت به دفتر مقام معظم رهبری ، دفتر رئیس جمهور، دفتر ریاست قوه قضاییه ، دفتر معاون اول رئیس جمهور، دفتر معاون اجرایی رییس جمهور، دفتر معاون حقوقی و امور مجلس رئیس جمهور، دفتر رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام ، دیوان محاسبات کشور، دیوان عدالت اداری، اداره کل قوانین مجلس شورای اسلامی، سازمان بازرسی کل کشور، اداره کل حقوقی ، اداره کل قوانین ومقررات کشور، وزارت امور خارجه، وزارت دادگستری، وزارت امور اقتصادی و دارایی، سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور، دبیرخانه شورای اطلاع رسانی دولت و دفتر هیئت دولت ابلاغ می شود.

- ۳- در مواردی که اختلاف حل و فصل نشود، کارگروه نظارت آن را به هیئت داورى ارجاع خواهد داد.
- ۴- اعضای متعاهد ظرف مدت یکسال پس از لازم‌الاجرا شدن این موافقت‌نامه، تشریفات داورى را که ضمیمه و جزء لاینفک این موافقت‌نامه خواهد شد، تعیین خواهند کرد.

ماده ۲۷

کارگروه (کمیته) نظارت

- ۱- کارگروه نظارت متشکل از نمایندگان اعضای متعاهد در سطح مقامات ارشد تاسیس خواهد شد. کارگروه نظارت باید ابتدا در فاصله (۶) ماه پس از لازم‌الاجرا شدن این موافقت‌نامه و پس از آن حداقل سالی یکبار به منظور بررسی پیشرفت در اجرای این موافقت‌نامه تشکیل جلسه دهد. هر عضو متعاهد همچنین می‌تواند تقاضای برگزاری جلسه فوق‌العاده را از طریق اطلاع به دبیرخانه دی-۸ و دیگر اعضای متعاهد نماید.
- ۲- کارگروه نظارت انجام هر وظیفه‌ای را که به موجب مفاد این موافقت‌نامه به آن محول شده است، تقبل خواهد کرد. بنا به درخواست هر عضو متعاهد و به شرط تصویب همه اعضای متعاهد، کارگروه نظارت هر موضوع دیگری را که اجرای این موافقت‌نامه را متاثر می‌سازد، مورد بررسی قرار خواهد داد.
- ۳- تصمیمات کارگروه نظارت حتی‌الامکان به اتفاق آراء اتخاذ خواهد شد. در مواردی که اتفاق آراء حاصل نمی‌شود، کارگروه نظارت بر اساس اکثریت دو سوم کل آراء تصمیم‌گیری خواهد کرد.
- ۴- کارگروه نظارت آئین‌نامه داخلی خود را ظرف مدت (۶) ماه پس از تاسیس آن، تدوین خواهد کرد. همچنین کارگروه نظارت می‌تواند هر نهاد فرعی و گروه‌های کارشناسی دیگری را که لازم تشخیص دهد، تاسیس نماید.
- ۵- کارگروه نظارت گزارش سالیانه‌ای را به اجلاس شورای وزرای بازرگانی ارائه خواهد کرد.

ماده ۲۸

شورای وزرای بازرگانی

- ۱- اعضای متعاهد شورای وزرای بازرگانی را در سطح وزرا تشکیل خواهند داد.
- ۲- از لحاظ این موافقت‌نامه، شورای وزرای بازرگانی بالاترین نهاد سیاست‌گذاری خواهد بود.
- ۳- جلسات شورای وزرای بازرگانی در مواقعی که اعضاء متعاهد ضروری بدانند تشکیل خواهد شد.

ماده ۲۹

دبیرخانه

- دبیرخانه دی-۸ به عنوان دبیرخانه شورای وزرای بازرگانی و کارگروه نظارت عمل خواهد کرد.

ماده ۳۰

اصلاحات و بازنگری

- ۱- اعضای متعاهد می‌توانند مفاد این موافقت‌نامه را با توجه به تجربیات بدست آمده از اجرای آن و ضرورت تامین الزامات جدید اصلاح نمایند.

موافقتنامه تجارت ترجیحی بین کشورهای عضو دی-هشت

مقدمه

دولتهای جمهوری خلق بنگلادش، جمهوری عربی مصر، جمهوری اسلامی ایران، جمهوری اندونزی، مالزی، جمهوری فدرال نیجریه، جمهوری اسلامی پاکستان، جمهوری ترکیه (که از این پس، اعضای متعاقد نامیده می‌شوند)،

با آگاهی نسبت به برادری و دوستی دیرینه خود؛

با امید به اینکه این موافقتنامه فضای جدیدی را برای روابط اقتصادی و تجاری بین آنها ایجاد خواهد کرد؛

با تصدیق اینکه تقویت مشارکت نزدیکتر اقتصادی آنها، متضمن منافع ویژه و اقتصادی بوده و موجب بهبود استاندارد زندگی ملتهای آنها خواهد شد؛

با در نظر داشتن اینکه توسعه روابط اقتصادی و تجاری مشترک، صلح و ثبات جهانی را ارتقا خواهد داد؛

با اعتقاد بر اینکه این ترتیبات بتدریج گسترش یافته و به زمینه‌های جدیدی از منافع مشترک تعمیم خواهد یافت؛

با توافق بر اینکه اعضای متعاهدی که عضو سازمان جهانی تجارت نیستند، پیگیری فرآیند الحاق به سازمان جهانی تجارت را ادامه خواهند داد و اعضای متعاهدی که عضو سازمان جهانی تجارت هستند، الحاق آنها را از طریق تلاشهای مقتضی تسهیل و حمایت خواهند کرد؛

با توجه به اینکه مفاد این موافقتنامه بر حقوق و تکالیف اعضای متعاقد که ناشی از سایر موافقتنامه‌های دو جانبه، منطقه‌ای یا چند جانبه اعضای متعاقد است تاثیری نخواهد داشت؛

با تاکید بر ضرورت متنوع سازی کالاهای مبادله شده با هدف کمک به توسعه بیشتر اقتصاد مربوط آنها؛

با تصدیق اینکه کاهش و حذف تدریجی موانع فرا راه تجارت به گسترش تجارت نیز کمک خواهد کرد؛

به شرح زیر توافق کردند:

ماده ۱

تعاریف

از نظر این موافقتنامه :

الف- «دولتهای عضو» به کشورهای عضو دی-هشت اطلاق می‌گردد.

ب- «اعضای متعاقد» یعنی کشورهای عضوی که این موافقتنامه را تصویب کرده‌اند.

پ- «تعرفه‌ها» یعنی حقوق گمرکی یا حقوق ورودی مندرج در جداول تعرفه ملی اعضای متعاقد.

ت- «شبه تعرفه‌ها» یعنی مالیاتها، هزینه‌ها و عوارض مرزی، غیر از «تعرفه» با اثری شبیه تعرفه که بر معاملات تجاری خارجی و فقط بر واردات وضع می‌شوند. در عین حال هزینه‌ها و مالیاتهای غیر مستقیم که به همان ترتیب بر کالاهای داخلی مشابه وضع می‌شوند، شبه تعرفه تلقی نخواهند شد. هزینه‌های ورودی مربوط به خدمات خاص ارائه شده نیز شبه تعرفه‌ای محسوب نخواهد شد.

ث- «موانع غیرتعرفه‌ای» یعنی هر گونه اقدام، مقرر یا رویه‌ای غیر از «تعرفه» یا «شبه تعرفه» که اثرش محدود کردن واردات و یا ایجاد اختلالی قابل توجه در تجارت بین اعضای متعاقد باشد.

ج- «کالا» شامل اقلامی است که به موجب نظام هماهنگ شماره‌گذاری و توصیف کالا، جدول بندی شده‌اند.

چ- «رفتار ترجیحی» یعنی هر نوع امتیاز یا مزیت اعطا شده توسط اعضای متعاقد در خصوص تعرفه، شبه تعرفه یا موانع غیر تعرفه‌ای.

دفتر هیئت دولت

ح- «آسیب جدی» یعنی خسارت عمده به صنعت داخلی کالاهای همگن یا مشابه به علت افزایش قابل توجه واردات مشمول رفتار ترجیحی در حالتی که موجب زیانهای قابل توجه از نظر درآمد، تولید یا اشتغال شود که در کوتاه مدت غیرقابل تحمل باشد. بررسی میزان تاثیر بر صنعت داخلی مربوط همچنین باید شامل ارزیابی سایر عوامل و شاخصهای مرتبط اقتصادی باشد که بر وضعیت صنعت داخلی آن محصول تاثیر گذارد.

خ- «تهدید آسیب جدی» یعنی موقعیتی که در آن افزایش قابل توجه واردات مشمول رفتار ترجیحی، آن چنان ماهیتی دارد که موجب آسیب جدی به کالاهای داخلی می گردد و آسیب مزبور اگرچه هنوز ایجاد نشده، آشکارا قریب الوقوع است. تعیین وجود تهدید آسیب جدی باید به جای ادعا، حدس و گمان یا احتمالات ضعیف یا فرضی صرف، بر واقعیات مبتنی باشد.

د- «اوضاع و احوال بحرانی» یعنی ایجاد موقعیتی استثنایی که در آن واردات بسیار زیاد مشمول رفتار ترجیحی، موجب ایجاد آن گونه آسیب جدی یا تهدید آسیب جدی می گردد که جبران آن دشوار بوده و اقدامی عاجل را می طلبد.

ذ- «صنعت داخلی» به معنای کلیه تولیدکنندگان یک محصول مشابه یا مستقیماً رقابتی است که در قلمرو اعضای متعاقد فعالیت می کنند یا آنها را که تولید جمعی آنها از محصول مشابه یا مستقیماً رقابتی سهم عمده ای از کل تولید داخلی آن محصولات را شامل می شود.

ر- «قیمت شکنی» یعنی وارد کردن محصول به بخش بازرگانی عضو متعاقد دیگر به ارزش کمتر از ارزش عادی آن که عبارت است از قیمت قابل مقایسه در جریان معمولی تجارت برای محصول مشابهی که جهت مصرف در کشور صادر کننده در نظر گرفته شده است، یا در صورت فقدان این قیمت داخلی عبارت است از قیمت قابل مقایسه برای کالای مشابه جهت صدور به کشور ثالث در جریان عادی تجارت یا هزینه تولید محصول در کشور مبدا به علاوه مبلغی معقول بابت هزینه فروش و سود.

ز- «عضو متعاقد کمتر توسعه یافته» یعنی عضو متعهده که توسط سازمان ملل متحد به عنوان کشور کمتر توسعه یافته تعیین شده است.

ژ- «کارگروه (کمیته) نظارت» یعنی کارگروهی که به موجب ماده (۲۷) تشکیل شده است.

س- «شورای وزرای بازرگانی» یعنی شورایی که به موجب ماده (۲۸) تشکیل شده است.

ماده ۲۵

اهداف

اهداف این موافقتنامه تقویت روابط تجاری بین اعضای متعاقد بویژه در زمینه های زیر است:

الف) اصول کلی موضوع ماده (۳)؛

ب) کاهش تعرفه ها و حذف موانع غیر تعرفه ای و شبه تعرفه ای؛

پ) ارتقاء و گسترش تجارت، کمک به توسعه هماهنگ روابط اقتصادی بین اعضای متعاقد؛

ت) ایجاد شرایط توانمند ساز برای رقابت عادلانه بین اعضای متعاقد؛

ث) تسهیل تجارت مشترک و کمک به گسترش تجارت جهانی؛

ج) ایجاد محیطی امن تر و قابل پیش بینی تر برای رشد پایدار تجارت بین اعضای متعاقد؛ و

چ) تسهیل متنوع سازی مبادلات تجاری بین اعضای متعاقد.

ماده ۳

اصول کلی

- ۱- اصول زیر حاکم بر این موافقتنامه هستند:
- الف) اشتراک مزایا و رفتار متقابل کلی به منظور انتفاع عادلانه همه اعضای متعاقد، با توجه به سطوح توسعه اقتصادی، تجارت خارجی، سیاستهای تعرفه‌ای و تشریفات واردات مربوط آنها؛
- ب) شناسایی نیازهای اعضای متعاقد کمتر توسعه یافته؛
- پ) انجام مذاکرات و ارائه امتیازات بصورت مرحله‌ای.
- ۲- اعضای متعاقد ساز و کاری را برای ارتقاء و حفظ همکاریهای اقتصادی و تجاری متقابل ایجاد کرده و توسعه خواهند داد.

ماده ۴

موزه شمول

مفاد این موافقتنامه بر تجارت کالاهای مندرج در جداول تعرفه‌های ملی که نسبت به آنها امتیاز داده می‌شود و مبدا آنها قلمرو اعضای متعاقد می‌باشد، حاکم خواهد بود.

ماده ۵

روش کاهش تعرفه

- ۱- اعضای متعاقد، با لازم‌الاجرا شدن این موافقتنامه، مگر اینکه به گونه دیگری در آن پیش‌بینی شده باشد:
- الف) نرخهای تعرفه جاری بر واردات کالاهای تحت پوشش این موافقتنامه را بدون تصویب کارگروه نظارت افزایش نخواهند داد؛
- ب) نرخهای تعرفه جاری مربوط به خود را به یکدیگر اطلاع خواهند داد؛
- پ) نرخهای تعرفه جاری خود بر کالاهای مشخص شده در جداول تعرفه ملی را مطابق روشهای زیر کاهش خواهند داد:
- (۱) کاهش تعرفه ۸٪ از کل خطوط نظام هماهنگ هر عضو متعاقد را که نرخ تعرفه آنها بالاتر از ۱۰٪ هستند پوشش خواهند داد.
- (۲) کاهش تعرفه‌ها به شرح زیر صورت خواهد گرفت:
- تعرفه‌های بالاتر از ۲۵٪، به ۲۵٪ کاهش خواهد یافت؛
 - تعرفه‌های بین ۱۵٪ تا ۲۵٪، به ۱۵٪ کاهش خواهد یافت؛
 - تعرفه‌های بین ۱۰٪ تا ۱۵٪، به ۱۰٪ کاهش خواهد یافت؛
- این کاهش در ۸ قسمت در ۸ سال برای اعضای متعاقد کمتر توسعه یافته و در ۴ قسمت در ۴ سال برای سایر اعضای متعاقد خواهد بود.
- ۲- اعضای متعاقد قسمتهای سالانه مشخص کاهش تعرفه خود را به همراه فهرست کالاهایشان در ظرف ۳ ماه پس از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این موافقتنامه به اطلاع دبیرخانه دی-۸ خواهند رساند.
- ۳- اعضای متعاقد ۳ سال بعد از لازم‌الاجرا شدن این موافقتنامه، تعرفه‌های خود را با هدف گسترش پوشش کالایی و یا افزایش امتیازات و کوتاه کردن چارچوب زمانی، مورد بازنگری قرار خواهند داد.

ماده ۶

مداول امتیازات

امتیازات تعرفه‌ای که مورد مذاکره و مبادله بین اعضای متعاهد قرار گرفته‌اند، به عنوان جزء لاینفک این موافقتنامه به آن ضمیمه خواهند شد.

ماده ۷

رفتار ملل کامله الوداد

۱- مبادله امتیازات مذاکره شده به موجب این موافقتنامه بر اساس رفتار ملل کامله‌الوداد اجرا خواهد شد و منافع آن به همه اعضای متعاهد تعلق خواهد گرفت.

۲- هر عضو متعاهد در مورد تمامی اعضاء متعاهد دیگر رفتاری را اعمال خواهد کرد که از رفتاری که با کشور یا قلمروی گمرکی دیگر در ارتباط با تعرفه، شبه تعرفه، موانع غیر تعرفه‌ای و سایر قواعد و قوانین مربوط به تجارت، اعمال کرده یا خواهد کرد، نامطلوبتر نباشد.

مفاد این بند در خصوص امتیازاتی که در سایر موافقتنامه‌های تجاری دو جانبه و منطقه‌ای اعطاء شده یا خواهد شد، اعمال نخواهد شد.

ماده ۸

رفتار ملی

کالاهای هر عضو متعاهد که به هر کشور عضو دیگری وارد می‌شود از رفتاری بهره‌مند خواهند شد که از رفتاری که در مورد کالاهای مشابه با مبدا داخلی در خصوص قوانین، مقررات و الزامات موثر بر فروش، عرضه برای فروش، خرید، حمل و نقل، توزیع یا استفاده از آنها اعمال می‌شود، نامطلوب‌تر نباشد.

ماده ۹

شبه تعرفه‌ها

۱- اعضای متعاهد با لازم‌الاجرا شدن این موافقتنامه و اعضای متعاهد کمتر توسعه یافته ظرف مدت (۳) سال، شبه تعرفه‌های خود را در مورد کالاهایی که مشمول کاهش می‌باشند، حذف خواهند نمود. این مهلت برای اعضای متعاهد کمتر توسعه یافته در صورت ارائه درخواست و تصویب شورای وزرای بازرگانی می‌تواند تمدید شود.

۲- با لازم‌الاجرا شدن این موافقتنامه، در مورد کالاهایی که به موجب این موافقتنامه مشمول کاهش تعرفه‌ها قرار می‌گیرند، شبه تعرفه‌های جدیدی وضع نخواهد شد و شبه تعرفه‌هایی که از قبل اعمال می‌شده‌اند، افزایش نخواهند یافت.

ماده ۱۰

موانع غیر تعرفه‌ای

۱- اعضای متعاهد با لازم‌الاجرا شدن این موافقتنامه، و اعضای متعاهد کمتر توسعه یافته ظرف مدت (۳) سال، موانع غیر تعرفه‌ای خود را در مورد کالاهایی که مشمول کاهش تعرفه‌ها می‌شوند، حذف خواهند نمود. برای این کار اعضای متعاهد کمتر توسعه یافته از یک مهلت سه ساله بهره‌مند خواهند بود. این مهلت برای اعضای متعاهد کمتر توسعه یافته در صورت ارائه درخواست و تصویب شورای وزرای بازرگانی می‌تواند تمدید شود.

۲- با لازم‌الاجرا شدن این موافقتنامه، در مورد کالاهایی که به موجب این موافقتنامه مشمول کاهش تعرفه‌ها قرار می‌گیرند، هیچ مانع غیر تعرفه‌ای جدیدی وضع نخواهد شد و موانع غیر تعرفه‌ای که از قبل اعمال می‌شده‌اند، افزایش نخواهند یافت.

ماده ۱۱

مفظ ارزش امتیازات

هیچ عضو متعاهدی به امتیازات اعطاء شده به موجب این موافقتنامه، از طریق اعمال هر گونه تعرفه، شبه تعرفه یا موانع غیر تعرفه‌ای یا اقدامات محدود کننده دیگر صدمه نخواهد زد یا آنها را لغو نخواهد کرد، مگر اینکه به گونه دیگری در این موافقتنامه پیش بینی شده باشد.

ماده ۱۲

قواعد مبدا

کالاهای مندرج در جداول ملی امتیازات، به شرط رعایت قواعد مبدائی که ضمیمه و جزء لاینفک این موافقتنامه خواهد شد، شایسته رفتار ترجیحی خواهند بود.

ماده ۱۳

اقدامات ضد قیمت‌شکنی و جبرانی

به منظور مقابله با قیمت‌شکنی یا یارانه‌های صادراتی، اعضای متعاهد حق خواهند داشت اقدامات ضد قیمت‌شکنی و جبرانی را به اجرا درآورند.

(ماده ۱۴)

اقدامات حفاظتی

۱- چنانچه کالایی که به موجب این موافقتنامه مشمول امتیاز ترجیحی است در شرایطی وارد قلمرو اعضا متعاهد دیگر شود که موجب آسیب جدی یا تهدید آسیب جدی به صنعت داخلی اعضا متعاهد مزبور شود، اعضا متعاهد حق خواهند داشت اقدامات حفاظتی را اعمال کنند.

۲- پیش از اجرای اقدامات حفاظتی، عضو متعاهدی که در نظر دارد چنین اقداماتی را اعمال نماید، تمامی اطلاعات مرتبط را که برای بررسی کامل وضعیت، بمنظور یافتن راه حلی قابل قبول برای اعضای متعاهد مورد نیاز می‌باشد، در اختیار کارگروه نظارت قرار خواهد داد. به منظور دستیابی به چنین راه حلی، اعضای متعاهد بلافاصله در کارگروه نظارت به مشورت خواهند پرداخت. اگر پس از مشورتها، اعضای متعاهد ظرف مدت (۳۰) روز به توافقی نرسند، عضو متعاهد می‌تواند به طور موقت اقدامات حفاظتی را اعمال نماید.

ماده ۱۵

استانداردها، مقررات فنی و اقدامات بهداشتی و بهداشت نباتی

۱- اعضای متعاهد تضمین می‌کنند که استانداردها، مقررات فنی و اقدامات بهداشتی و بهداشت نباتی آنها به گونه‌ای تهیه، تصویب یا اعمال نخواهد شد که مانعی فراراه تجارت متقابل ایجاد یا از تولیدات داخلی حمایت کند.

۲- همچنین اعضای متعاهد تضمین خواهند کرد:

الف) هر نوع اقدام بهداشتی یا بهداشت نباتی با توجه به اطلاعات علمی مربوط موجود و شرایط منطقه‌ای صرفاً در حدی که برای حفاظت از حیات یا سلامت انسان، حیوان یا گیاه ضروری می‌باشد، اعمال خواهد شد، بر اصول علمی مبتنی خواهد بود و بدون دلائل کافی ادامه نخواهد یافت.

ب) هدف یا اثر تهیه، تصویب یا اعمال مقررات فنی ایجاد موانع غیرضروری فراراه تجارت مشترک نخواهد بود. بدین منظور، مقررات فنی نباید موجب تضییقات تجاری بیش از میزانی باشد که برای تحقق هدفی مشروع لازم است و در این راستا باید خطراتی که عدم تحقق هدف مزبور می‌تواند ایجاد کند، مورد توجه قرار گیرد. این اهداف مشروع شامل مواردی که در ماده مربوط به استثنائات ذکر شده است، جلوگیری از اعمال فریبکارانه و حفاظت از محیط زیست است. در ارزیابی چنین خطراتی، عوامل مربوطی که مورد لحاظ قرار می‌گیرند شامل اطلاعات علمی و فنی موجود، فن‌آوری پردازش یا مصارف نهایی در نظر گرفته شده برای کالاها می‌باشند.

۳- با لازم‌الاجرا شدن این موافقت‌نامه، اعضای متعاهد می‌توانند به منظور تنظیم «ترتیبات شناسایی متقابل» در زمینه‌های استانداردها، مقررات فنی، استانداردهای بهداشتی و بهداشت نباتی و شناسایی اعتبار آزمایشگاهها برای صدور گواهی‌نامه کالاهای اعضای متعاهد، با یکدیگر مذاکره کنند.

ماده ۱۶

همکاری با گروه‌بندیها و سازمانهای بین‌المللی و منطقه‌ای

به منظور ارتقای تجارت، اعضای متعاهد توافق می‌نمایند در موارد مقتضی برای همکاری با آژانسهای تخصصی و دیگر گروه‌بندیها و سازمانهای تجاری و اقتصادی بین‌المللی و منطقه‌ای ترتیباتی را برقرار نمایند.

ماده ۱۷

ارتباط با موافقت‌نامه‌های دیگر

علیرغم اقدامات برشمرده شده در ماده (۵)، مفاد این موافقت‌نامه در خصوص ترتیبات تجارت ترجیحی که به موجب آنها از قبل ترجیحاتی از سوی هر عضو متعاهد به دیگر اعضاء متعاهد خارج از چارچوب این موافقت‌نامه و نیز به کشورهای ثالث از طریق ترتیبات تجاری دو جانبه و منطقه‌ای اعطاء شده است، اعمال نخواهد شد. اعضای متعاهد مجبور نیستند در این موافقت‌نامه ترجیحاتی را اعطاء نمایند که امتیازات اعطاء شده به موجب ترتیبات مذکور را خدشه‌دار کند.

ماده ۱۸

پرداختها و انتقالها

۱- اعضای متعاهد محدودیتهایی را در مورد انتقالها و پرداختهای بین‌المللی با ارزهایی که آزادانه قابل استفاده در معاملات جاری می‌باشند، اعمال نخواهند کرد.

۲- هیچ چیز در این موافقت‌نامه بر حقوق و تعهدات اعضای صندوق بین‌المللی پول بر اساس مواد اساسنامه صندوق، از جمله استفاده از اقدامات تسعیر که مطابق مواد اساسنامه است تأثیر نخواهد داشت، مشروط به اینکه یک عضو متعاهد محدودیتهایی را که با جداول امتیازات خود در مورد چنین معاملاتی منطبق نباشد، در مورد هیچ یک از معاملات جاری مگر به موجب ماده (۲۰) این موافقت‌نامه یا به تقاضای صندوق بین‌المللی پول اعمال نکند.

ماده ۱۹

صادرات مجدد و کمبود

۱- در صورتی که یک عضو متعاهد، ممنوعیت یا محدودیتی را در ارتباط با ورود کالا از یک عضو غیرمتعاهد و صادرات به آن عضو غیر متعاهد وضع یا حفظ نماید، هیچ یک از مفاد این موافقت‌نامه نباید به گونه ای تفسیر گردد که مانع شود آن عضو متعاهد:

- الف) ورود کالاهای مورد نظر طرف غیر متعاقد را از قلمرو اعضای متعاقد دیگر محدود یا ممنوع نماید؛ یا
- ب) صدور کالاهای مورد نظر عضو متعاقد را به قلمرو اعضای متعاقد دیگر مشروط به آن نماید که آن کالاها به طور مستقیم یا غیر مستقیم، بدون مصرف شدن در قلمروی اعضای متعاقد دیگر صدور مجدد نشود.
- ۲- بعلاوه، هیچ یک از مقررات این موافقتنامه نباید مانع از حفظ یا اتخاذ هر اقدام لازم محدود کننده تجارت توسط هر عضو متعاقد جهت برطرف ساختن یا جلوگیری از ایجاد یا تهدید ایجاد کمبود جدی کالاهایی شود که برای عضو متعاقد صادر کننده ضروری تلقی میگردد.

ماده ۲۰

محدودیت‌هایی برای حفظ تراز پرداختها

۱- در صورت بروز مشکلات جدی در تراز پرداختها و مشکلات مالی خارجی یا تهدید ناشی از آنها، هر کشور عضو می‌تواند محدودیت‌هایی را در مورد تجارت کالاهایی که در خصوص آن امتیازاتی را تعهد نموده است از جمله پرداختها یا انتقالیها برای معاملات مرتبط با چنین امتیازاتی وضع یا حفظ کند. بدیهی است که فشارهای خاص بر روی تراز پرداختهای یک عضو متعاقد در فرآیند توسعه اقتصادی یا گذار اقتصادی ممکن است به کارگیری محدودیت‌هایی را، از جمله برای حصول اطمینان از حفظ سطح ذخایر مالی کافی برای اجرای برنامه‌های توسعه اقتصادی یا گذار اقتصادی آن عضو، ضروری سازد.

۲- محدودیت‌های موضوع بند (۱) این ماده:

- الف) موجب تبعیض بین اعضای متعاقد نخواهد شد؛
- ب) طبق مواد مرتبط با اساسنامه صندوق بین‌المللی پول خواهد بود؛
- پ) از وارد آوردن خسارت غیرضروری به منافع بازرگانی، اقتصادی و مالی هر عضو متعاقد دیگر جلوگیری بعمل خواهند آورد؛
- ت) از آنچه برای پرداختن به اوضاع و احوال مذکور در بند (۱) ضروری است، تجاوز نخواهند کرد؛
- ث) موقت بوده و به تدریج با بهبود وضعیت مشخص شده در بند (۱) کنار گذاشته خواهند شد.

ماده ۲۱

استثنائات کلی

هیچ چیز در این موافقتنامه مانع از اعمال ممنوعیت یا محدودیت بر واردات، صادرات یا گذر کالا بر اساس دلایل مربوط به اخلاق عمومی، ارزشهای مذهبی، نظم عمومی، امنیت ملی، حفظ حیات و سلامت انسان، حیوان و گیاه، حفظ گنجینه‌های ملی دارای ارزش هنری، تاریخی یا باستان‌شناسی، حفظ منابع طبیعی تمام شدنی و ذخایر ژنتیک، مقررات مربوط به طلا یا نقره و مقررات مربوط به صادرات کالاهایی که قیمت آنها به عنوان بخشی از برنامه تثبیت دولت، پایینتر از قیمت جهانی نگه داشته شده است نخواهد بود، مشروط بر اینکه این اقدامات به گونه‌ای اجرا نگردند که تبعیضی خودسرانه یا غیرقابل توجیه یا محدودیتی پنهان را در تجارت بین اعضای متعاقد به وجود آورند.

ماده ۲۲

استثنائات امنیتی

هیچ چیز در این موافقتنامه مانع آن نخواهد بود که یک عضو متعاقد بتواند هر گونه اقدامی را که از موارد ضروریتهای امنیتی زیر تلقی می‌کند، انجام دهد:

الف) جلوگیری از افشای اطلاعات محرمانه مغایر با منافع امنیتی اساسی خود؛

ب) حفاظت از منافع امنیتی اساسی خود یا برای انجام تعهدات بین‌المللی یا سیاستهای ملی مانند:

۱) موارد مرتبط با قاچاق اسلحه، مهمات و جنگ‌افزارها، مشروط به اینکه چنین اقداماتی به شرایط رقابت در مورد کالاهایی که بطور اختصاصی اهداف نظامی ندارند، آسیبی نرساند و موارد مرتبط با قاچاق کالاهای مواد و خدمات که مستقیماً یا بطور غیر مستقیم با هدف عرضه به یک تاسیسات نظامی حمل می‌شوند؛ یا

۲) موارد مرتبط با منع تکثیر سلاحهای بیولوژیکی و شیمیایی، سلاحهای هسته‌ای یا سایر ادوات انفجاری هسته‌ای؛ یا

۳) اقدامات اتخاذ شده در زمان جنگ یا سایر تنشهای جدی بین‌المللی.

ماده ۲۳

شفافیت

قوانین، مقررات و سایر اقداماتی که کاربرد عمومی دارند از جمله استانداردها، مشخصات و گواهی‌نامه‌هایی که مربوط به اجرای این موافقت‌نامه یا تاثیرگذار بر آن هستند، باید به اطلاع کارگروه نظارت برسند و در صورت درخواست اعضای متعاقد در دسترس قرار گیرند.

ماده ۲۴

کمکهای فنی

درخواست اعضای کمتر توسعه یافته برای کمک و همکاریهای فنی توسط سایر اعضای متعاقد با نظر مساعد مورد توجه قرار خواهد گرفت.

ماده ۲۵

مشورتها

۱- هر عضو متعاقد، اعتراض هر عضو متعاقد دیگر در خصوص هر موضوعی که اجرای این موافقت‌نامه را تحت تاثیر قرار می‌دهد، با نظر مساعد بررسی و فرصتهای کافی را برای مشورت پیرامون آن فراهم خواهد آورد.

۲- کارگروه نظارت که به موجب ماده (۲۷) این موافقت‌نامه تشکیل شده است، بنا بر درخواست هر عضو متعاقد، برای بررسی هر موضوعی که از طریق مشورت به موجب بند (۱) فوق امکان یافتن راه حل رضایت بخشی برای آن نبوده است، تشکیل جلسه خواهد داد.

ماده ۲۶

حل و فصل اختلاف

۱- هر گونه اختلاف ناشی از تفسیر و یا اجرای این موافقت‌نامه در مرحله اول بطور دوستانه از طریق مشورتهای متقابل بین طرفهای اختلاف مورد نظر حل و فصل خواهد شد.

۲- اگر مشورتها برای حل اختلاف ظرف مدت (۳۰) روز پس از تاریخ دریافت درخواست مشورت که می‌تواند بر اساس رضایت متقابل تا یک دوره (۳۰) روزه دیگر تمدید شود، به نتیجه نرسند، عضو متعاقد شاکی می‌تواند از کارگروه نظارت درخواست نماید تا آن اختلاف را ظرف مدت (۳۰) روز بر اساس نظر مقام بالاتر یا بوسیله جلسه فوق‌العاده کارگروه نظارت حل و فصل نماید.